

4H

4H-yritys

Yritysohjaajille

4H-yritys on nuorille tarkoitettu pienimuotoisen yrittäjyyden malli

Tässä esityksessä

1. Yrittäjäyys 4H:ssa
2. Mikä on 4H-yritys ja mitä nuori siitä saa
3. Yritysohjaajan rooli ja tehtävät
4. Apuja ja faktoja eli nippelitietoa ja vinkkejä

4H-järjestö edistää nuorten mahdollisuutta kokeilla yrittäjyyttä

- 4H on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton nuorisojärjestö
- 4H tulee sanoista HEAD, HANDS, HEARTH, HEALTH
- Toimintaperiaatteena on TEKEMÄLLÄ OPPIMINEN
- 4H on kansainvälinen, toimintaa on yli 80 maassa
- Suomessa on yli 200 paikallista 4H-yhdistystä ja niissä yhteensä noin 50.000 jäsentä
 - 6-28 –vuotiaille kerhoja, kursseja, töitä ja yrittäjyyttä

Kolme askelta työelämään

4H

Kasvu vastuulliseksi ja yritteliääksi

1

4H-kerhot

- Yleis-, teema- ja ip-kerhot,
- 2 700 kerhoa
- Lasten leiritoiminta

TOP-tehtäväpankki

- Kasvit ja viljely
- Metsä ja luonto
- Eläimet
- Kokkaus ja leivonta
- Käsityö ja teknologia
- Leikki ja liikunta
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Ympäristö ja kierrätys

→ www.toptehtavat.fi

2

4H-akatemia

Yleiset työelämätaidot

- Lasten ja nuorten ohjaaminen (Osaava kerhonohjaaja)
- 4H-yrittäjänä toimiminen (4H-yrittäjäkurssi)
- Työelämän pelisäännöt (Ajokortti työelämään, Työt alkavat)
- Kurssit, koulutukset ja valmennukset yhdistyksissä.

3

Työpaikka

4H-yhdistykset työllistävät yli 7 000 nuorta vuosittain

4H-yritys

1 500 yritystä

- Nuoren/ryhmän yritys
- Henkilökohtainen ohjaaja
- Myynti 50–7 000 €/vuosi

Kosketuspintoja työelämään ja yrittäjyyteen

4H:n jäsen

Käy halutessaan
4H-yrityskurssin

Tekee
liiketoiminta-
suunnitelman

Tekee perustamis-
ilmoituksen 4H:lle
ja sopimuksen
yritysohjaajan
kanssa

Vuoden 4H-yritys 2016
Pumpulipehmo
Elisa Kristola

4H-yrittäjä

4H

13-28 -
vuotias

Myy (liikevaihto)
50-7000€/vuosi

Raportoi 4H-
yhdistykseen

Osallistuu
kilpailuun?

Voi saada opintopisteitä ja
digitaalisen osaamismerkkin

4H-yrittäjä on itsenäinen yrittäjä

Itsenäinen tulonhankkimistoiminta

Yksityinen elinkeinonharjoittaja

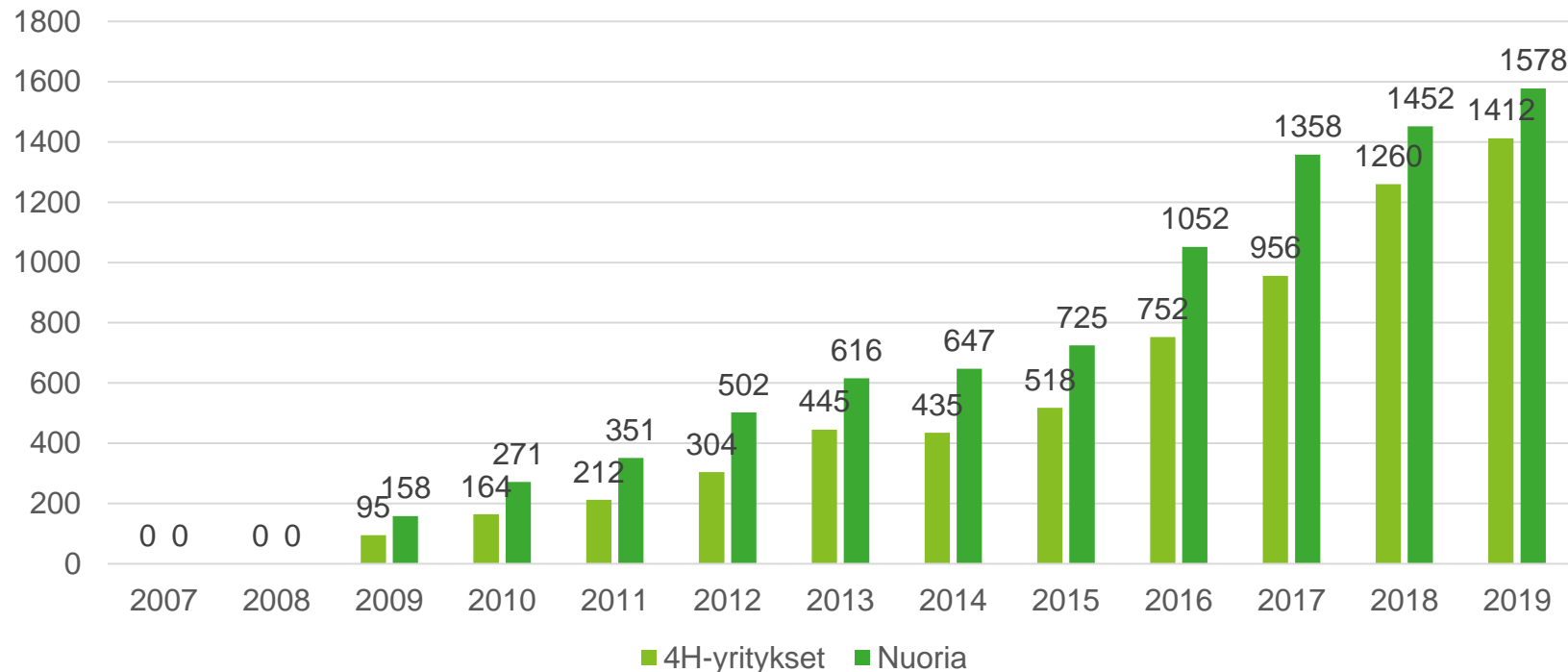

Jokainen 4H-yrittäjä perustaa oman yrityksen.

Yhteistyötä voi tehdä parin kanssa tai ryhmässä (=yhteistyöryhmä).

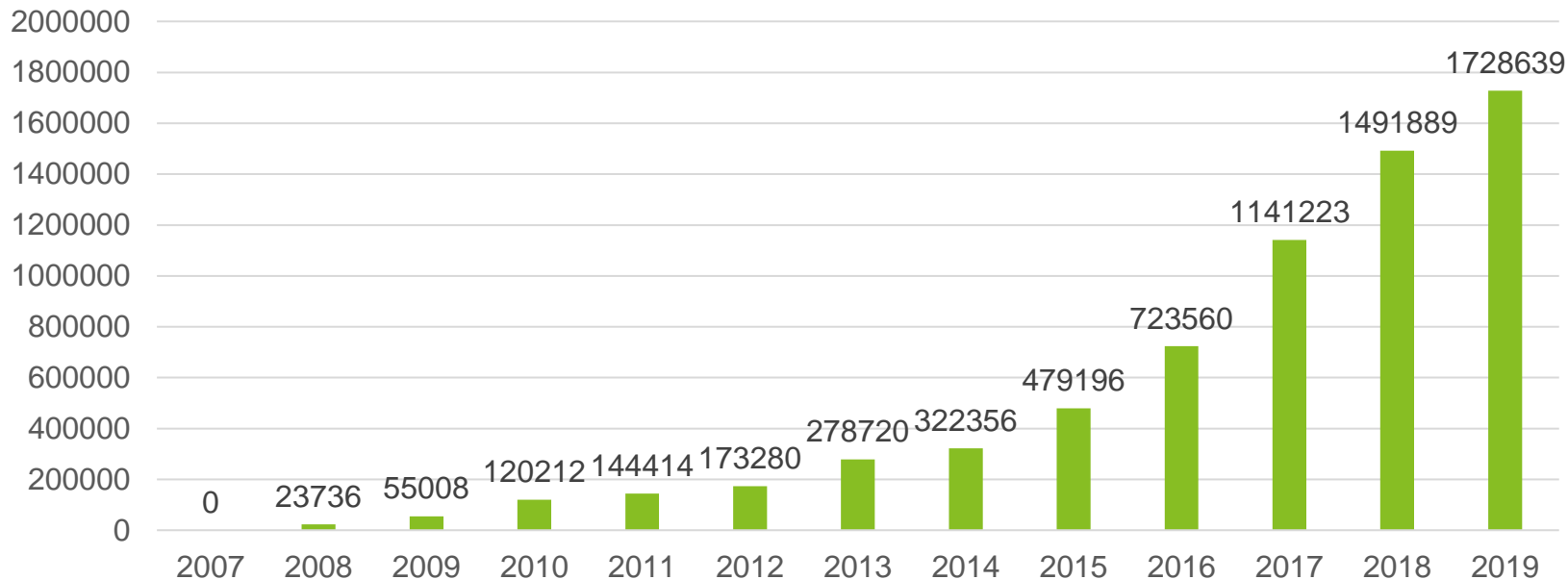
Jokaisella 4H-yrityksellä tai yhteistyöryhmällä on yritysohjaaja.

4H-yritykset ja 4H-yrittäjät 2007-2019

4H-yritysten myynti yhteensä € 2007-2019

4H

Nuorten 4H-yrityksissä

Annika
4H-yritys Katastrofigastronomi

- Valmistetaan omia tuotteita ja myydään niitä kuluttajille, yrityksille, ym.
- Myydään palveluja yksityisille kuluttajille, yrityksille ym.

4H-yrityksessä on mietitty valmiiksi yrittäjyyden reunaehdoja

- Liikevaihto
- Vakuutukset
- Verojen maksaminen

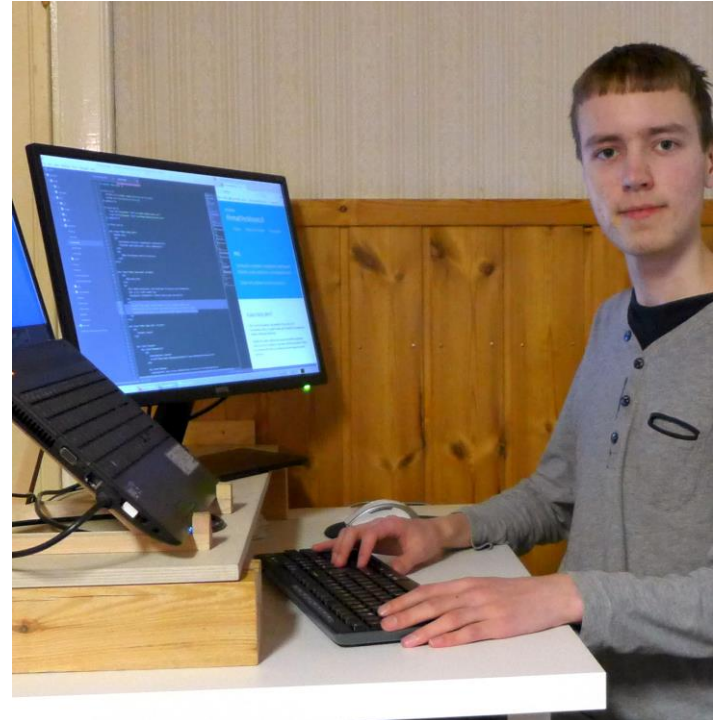
4H-yritys on harrastus, jossa kokeillaan yrittäjyyttä.

4H-yritys ei ole elinkeino vielä kenellekään.

Iloa ja hyötyä 4H-yrityksestä

- Omia ansioita
- Oppimiskokemuksia, jopa opintopisteitä
- Kokemusta yrittäjyydestä
- Mahdollisuus toteuttaa itseään ja kehittää taitojaan
- Yritteliäs asenne työelämässä
- Kynnys ryhtyä yrittäjäksi jatkossa alenee

Tuomas, 4H-yritys FimatVerkkoon.fi

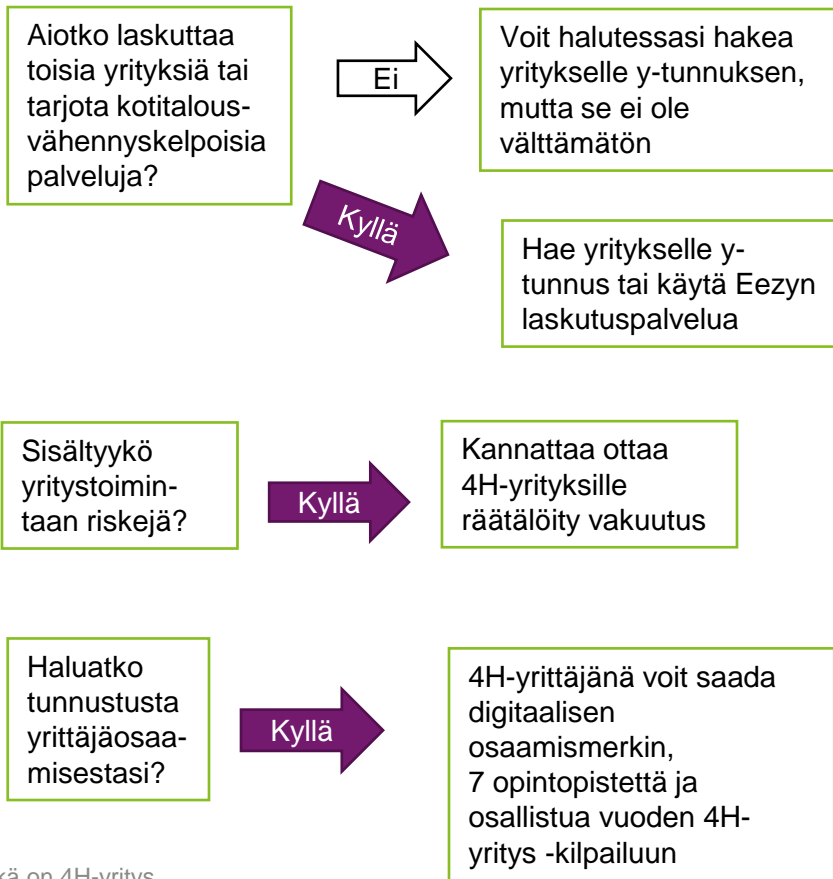

Miten nuori voi oppia yrittäjyyttä?

- tekemällä
- löytämällä ja kokeilemalla
- keskustelemalla ja väittelemällä
- kysymällä, kyseenalaistamisella ja tarkkailemalla
- katsomalla mallia
- ratkaisemalla ongelmia
- asettamalla tavoitteita ja seuraamalla tuloksia

4H-yrityksen perustaminen

- Mieti ensin, onko myyntisi (liikevaihto) 50 – 7000 euroa
- Tarkasta, että olet 4H:n jäsen
 - Tarvittaessa liity > www.4h.fi/liity
- Perusta 4H-yritys
 - Etsi itsellesi yritysohjaaja ja tee hänen kanssaan ohjaussopimus
 - Täytä 4H-yrityksen perustamisilmoitus omalla digitaalisella jäsenkortilla.

Yritysohjaaja

- on vapaaehtoinen
- on kiinnostunut jakamaan kokemuksen nuoren yrittäjyydestä
- on kiinnostunut etsimään vastauksia yhdessä nuoren kanssa

**Yritysohjaaja on 4H-yrittäjän sparraaja,
kuuntelija keskustelukumppani, motivoija,
kannustaja, palautteen antaja.**

Yritysohjaajan tärkein tehtävä on kuunnella ja antaa nuorelle palautetta ja aikaa

Nuori ei tarvitse yrittäjyyden yksityiskohdat taitava eksperttiä...

...vaan henkilön, joka on kiinnostunut jakamaan kokemuksia ja etsimään yhdessä vastauksia nuoren esittämiin kysymyksiin.

Ohjaajan työ tehdään esimerkillä, läsnäololla ja tilannetaajulla

Nuoren yrittäjän vastuulla on

- päätösten tekeminen
- vastuun kantaminen
- asioiden tekeminen loppuun

Sokorey, 4H-yritys Mocca & Samosa

Rohkaise ja auta

Älä tee puolesta

Palautetta – ei arvostelua

PALAUTE

- Kohdistuu asiaan
- Sisältää huomioita: tarpeellinen / tarpeeton
- On asian kannalta hyödyllistä
- Annetaan vastaanottaja huomioiden: oikeaan aikaan, oikeassa paikassa, oikeassa muodossa, oikea määrä
- Kuvailee havaintoja (objektiivinen)
- Kaksisuuntainen prosessi: oikein ymmärrys tarkistetaan

ARVOSTELU

- Kohdistuu tekijään
- Sisältää arvolausumia: hyvä / huono
- Ei välttämättä hyödytä ketään
- Annetaan siten kuin arvostelijalle sopii
- Vetää johtopäätöksiä (subjektiivinen)
- Yksisuuntainen prosessi: perillemeno ei kiinnosta

Tapoja motivoida ja auttaa nuorta

- Kysymyksillä: *Miksi? Mistä syystä? Millä tavalla? Oletko ajatellut...?*
- Asettamalla ongelmia ratkaistavaksi
- Opettamalla nuori alusta asti itse etsimään tietoa ja kysymään asiantuntijoilta.
- Opastamalla nuori tutustumaan johonkin yritystoimintaan tai yrittäjään
- Antamalla palautetta ja kehitysideoita
- Muistuttamalla asetetuista tavoitteista ja mahdollisista tienesteistä

Jokainen yhteistyö on erilainen

- Etsikää rohkeasti teille paras muoto

Esimerkkejä nuoren ohjauksen tarpeesta yrityksen perustamisvaiheessa

- Tarvitsee apua paperihommiin
- Haluaa tehdä kaikki suunnitelmat ensin itse ja lopuksi esitellä asioita ohjaajalle
- Tarvitsee ohjaajaa ideoiden jalostamiseen
- Tarvitsee tukea ja positiivista ”potkimista” päästäkseen alkuun
- Tarvitsee ohjausta hyvistä käytöstavoista
- Tarvitsee tukea aikataulussa pysymiseksi

Pienimuotoisen yrittäjyyden muotoja

Itsensä työllistäjä ”Kevytyrittäjä”

Työsuoritus
laskutetaan
palveluntarjoajan
kautta (esim. Eezy).

4H-yrittäjä voi toimia
kaikilla näillä tavoilla

Itsenäinen tulohankkimistoiminta

Tulot ilmoitetaan
veroilmoituksessa
kohdassa ”muut
ansiotulot”

Ei y-tunnusta

Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Tulot ilmoitetaan
elinkeinotoiminnan
veroilmoituksella

Y-tunnus

Maksutapoja 4H-yrittäjän asiakkaalle

- Käteinen
 - Toimii aina. Paitsi, jos asiakkaalla ei ole käteistä
- Itse kirjoitettu lasku
 - Kustannustehokas
 - Yritysassiakkaille y-tunnus tarvitaan
 - Tapa siirtää rahaa 4H-yrittäjien kesken yhteistyöryhmässä
- Laskutuspalvelu esim. Eezy
 - Laskun päälle tulee alv sekä laskuttajan pieni palkkio
- Korttimaksu
 - Edellyttää korttimaksupäätettä esim. iZettle tai SumUp
 - K18
- Mobiilimaksu
 - Esim. MobilePay MyShop
 - Y-tunnus tarvitaan

MobilePay 4H-yrittäjälle

- 4H-yrittäjällä pitää olla y-tunnus.
- Yrittäjän pitää pystyä tunnistautumaan verkkopankkitunnuksilla tai kahdella virallisella henkilöllisyystodistuksella (passi + henkilökortti).
- Alaikäisen yrittäjän osalta tarvitaan suostumus palvelun käyttöön ottamiseksi.
- Yritystoiminnassa tilitystili MobilePay -tilityksille tulee olla yrityksen nimissä. Poikkeuksena toiminimiyrittäjät, joiden tili voi olla henkilökohtainen.

4H-yrityksen verotus

- Nuori maksaa veroja hankkimistaan tuloista
- Nuori merkitsee kaikki kalenterivuodenaikana saamansa tulot ja menot henkilökohtaiseen veroilmoitukseensa
- Verottaja verottaa tarvittaessa seuraavana vuonna
- 4H-yrittäjä ei käytä tulorekisteriä, koska ei ole palkanmaksaja
 - Jos 4H-yrittäjällä ei ole y-tunnusta, kotitalousasiakas ilmoittaa tulorekisteriin.
- Lisätietoja: www.vero.fi ja www.verokampus.fi

Y-tunnus

- Y-tunnukset tarvitsee, jos yritys aikoo laskuttaa toisia yrityksiä tai kotitalouksilta kotitalousvähennyskelpoisia palveluja.
- Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) myöntää Y-tunnuksen (eli Yritys- ja yhteisötunnus).
- Tunnus haetaan Y3-lomakkeella (ks. seuraava dia).
 - Huoltajien allekirjoitukset tarvitaan, vaikka niille ei ole lomakkeessa paikkaa.
- Kun ilmoittautuu vain ennakonperintärekisteriin, Y-tunnuksen saa maksutta.
 - Kaupparekisteriin ilmoittautuminen on maksullista ja sitä ei suositella 4H-yrittäjille.
- Lisätietoa ja lomakkeita: www.prh.fi

Y3-lomakkeeseen täytettävät tiedot

- Kotipaikka
- Henkilötiedot ja yhteystiedot
- Tilikausi, ensimmäisen tilikauden arvioitu tulos
- Yhdenkertainen kirjanpito
- Verohallintoon ilmoitettava toimiala
- Ei arvonlisäverovelvollisuutta vähäisen liiketoiminnan perusteella
- Ennakonperintärekisteriin hakeutuminen
- Päiväys ja allekirjoitus, myös huoltajien
- Lisäksi täytetään henkilötietolomake
- Yrittäjän kannattaa hyödyntää ohjevideota Y-tunnuksen haemisesta

Vakuutukset

- 4H-yritys on harrastustoimintaa nuoren omalla vapaa-ajalla eli
 - Tuotteiden valmistaminen ja tuotteiden tai palvelujen myyminen eivät kuulu 4H-vakuutuksen piiriin.
 - 4H:n tapaturma- ja vastuuvakuutus kattaa 4H-järjestön järjestämät tapahtumat ja valvotut tilaisuudet.
- Mahdollisuus ottaa vapaaehtoinen OP Vakuutuksen tarjoama 4H-yrityksen vastuuvakuutus (30 euroa/vuosi).
- Oma tapaturmavakuutus voi olla tarpeen, yritystoiminnasta riippuen.
- Mitään pakollisia viranomaisten määrittelemiä vakuutuksia ei 4H-yritystoimintaan liity sen pienimuotoisuudesta johtuen.
- Yritysohjaaja **EI** ole juridisesti vastuussa nuoren yrittämisestä.

Tietosuoja-asetus 4H-yrityksen toiminnassa

- GDPR:n eli tietosuoja-asetuksen tarkoituksena on, että ihmiset voivat hallita henkilötietojaan paremmin. **Rekisterinpitäjä** on yritys, joka säilyttää henkilötietoja.
- 4H-yrittäjän on huomioitava tietosuoja-asetus ja noudatettava tietosuojaperiaatteita.
- Ohjeet ja tietosuojaselosteen pohja: www.4h.fi/yrittajalle

Joillekin toimialoille tarvitaan lupa tai niistä pitää tehdä ilmoitus esim.

- Alkoholin myynti tai maahantuonti
- Apteekki
- Elintarvikehuoneistot
- Kauneushoitolat , parturit, kampaamot
- Matkatoimistot
- Päivittäistavarakauppa
- Taksit
- Teurastamo
- Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut

4H-yritys kasvaa

- YEL-vakuutus, kun työtulo on **8 063,57** €/v (2021)
- Arvonlisävero, kun liikevaihto 15 000 €/v

Kun rajat ylittyvät, ei yritys ole enää pienimuotoista vaikka voi olla sivutoimista. Liiketoiminnan kasvaessa nuoren voi ohjata esim. Uusyrityskeskukseen.

4H-yrityksen toiminta päättyy, kun myynti (liikevaihto) saavuttaa 7000 euron rajan.

4H-yrittäjälle kannattaa vinkata

- FB-ryhmä
 - 4H-yrittäjät Suomessa
- www.4h.fi/yritystori
 - 4H-yrittäjien oma näkyvyyspaikka ja joillekin riittävä nettisivu.
- www.4h.fi/yrittajalle
 - Esim. usein kysytyt kysymykset
- Uutiskirje
 - Ei käytössä tällä hetkellä
- Suomen Yrittäjien opiskelijajäsenyys
 - 1. vuoden maksuton. Lahjoittajan nimi -kohtaan "4H-yritys".
- www.4H-akatemia.fi

Sauli, 4H-yritys Saulin piha-apu

**Kiitos, kun olet
tukemassa nuorta
4H-yrittäjää!**